

Avdelningen för regelarbete och expertstöd
Birgitta Melin, 08-730 92 66
birgitta.melin@av.se

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Arbetsmiljöverkets regelförenklingsarbete

1. Inledning

Enligt regeringsbeslut den 3 juli 2008 ska Arbetsmiljöverket lämna en redovisning av sitt underlag till en uppdatering av regeringens handlingsplan för regelförenkling. Redovisningen ska lämnas in senast den 22 december 2008.

Sammanfattningsvis kan sägas att arbetet med regelförenkling genomförs enligt de planer som redovisades till Arbetsmarknadsdepartementet den 19 oktober 2007. Dessutom redovisas nya åtgärder som tillkommit sedan handlingsplanen 2007 och som innebär en förändring av företagets vardag, dvs. åtgärderna Inrättande av en svarstjänst, Tydliga regler och Förbättrad information om reglerna.

Under 2008 har de administrativa kostnader som har sitt ursprung i Arbetsmiljöverkets regelverk minskat med sammanlagt 133 miljoner kronor, framför allt genom revidering av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete.

1.2 Mätningar av de administrativa kostnaderna

Nuteks mätningar av de administrativa kostnaderna för arbetsmiljöområdet finns redovisade i rapporten Näringslivets administrativa kostnader på arbetsrättsområdet, R 2006:03. Resultatet av mätningarna finns tillgängligt i Nuteks mätdatabas Malin. Utgångspunkt för mätningarna är de administrativa kostnaderna den 1 juli 2004, som uppdaterats till den 31 december 2006.

Vid val av åtgärder för minskning av företagets administrativa kostnader gjordes en analys av Nuteks mätningar. Med syfte att uppnå målet om en minskning av de administrativa kostnaderna med minst 25 procent fram till 2010 valdes sådana

åtgärder som kunde ge en avsevärd minskning av de administrativa kostnaderna under den korta tid som stod till buds. Åtgärderna och beräkningarna finns redovisade i rapporten den 19 oktober 2007.

Arbetsmiljöverket har bistått Nutek med att ta fram uppgifter om under år 2007 genomförda förändringar i föreskrifter och allmänna råd som påverkar de administrativa kostnaderna för företag. Arbetsmiljöverket har också deltagit i kvalitetssäkring av innehållet i uppdateringsrapporten, Näringslivets administrativa kostnader för arbetsrättsområdet, Uppdatering 2007, R 2008:34.

Under 2007 gjordes mätningar av produktområdet, vilka resulterade i rapporten Näringslivets administrativa kostnader för produktområdet, R 2008:03. Även här bistod Arbetsmiljöverket Nutek med uppgifter om aktuella föreskrifter och kvalitetssäkring av rapportens innehåll.

Nuteks rapport om mätningar på produktområdet har analyserats med avseende på nya åtgärder för minskning av företagens administrativa kostnader. De administrativa kostnaderna för företagen beroende på arbetsmiljöreglerna uppgår till ca 870 miljoner kronor. Huvuddelen av de administrativa kostnaderna är direkt kopplade till EG:s inre-marknadsdirektiv (produkt direktiv) och har som syfte att undvika konkurrenssnedvridning. Enligt Nuteks rapport betraktar företagen produktreglerna som affärskritiska, dvs. de inverkar direkt i företagens kärnprocesser. Lagstiftningen ger också stora möjligheter till individuell anpassning. Endast 0,6 procent av de administrativa kostnaderna på produktområdet uppkommer på grund av rent nationella regler.

2. Inriktning och arten av det regelförenklingsarbete som departementet och myndigheter under departementet bedriver

Arbetsmiljöverket har i många år arbetat systematiskt med att minska antalet regler och förtydliga regelstrukturen. Under perioden 1997-2007 har antalet författningar nästan halverats och antalet paragrafer minskat till en tredjedel. Under 2008 har antalet författningar minskat med ytterligare sju stycken.

På initiativ från arbetsmarknadens parter diskuteras den övergripande regelstrukturen. Under 2008 har förslag till en förbättrad regelstruktur tagits fram.

Under 2008 har Arbetsmiljöverket utarbetat ett strategiskt dokument "Mål och Vision 2009-2011", som beskriver verksamhetens inriktning under de

nästkommande åren. Utifrån vision, verksamhetsidé och målområden har ett antal strategiska mål och strategiska aktiviteter tagits fram.

Särskilt ett av de strategiska målen har betydelse för regelförenklingsarbetet ”Det är lätt att hitta och förstå våra regler”. För att nå målet under de närmaste åren kommer Arbetsmiljöverket att arbeta med följande strategiska aktiviteter:

- Ta fram kriterier för vad som gör regler tydliga och lätta att förstå,
- Ta fram en regelstruktur och ett webbaserat, interaktivt verktyg som gör det lätt för olika målgrupper att hitta bland reglerna och
- Utredda hur vi bättre kan paketera information för att nå våra intressentgrupper (och hur detta ska finansieras)

Se vidare i avsnitt 4.2.2!

3. Samråd med näringslivet

3.1 Genomförda samråd

Under det första halvåret 2008 koncentrerades samrådet till fortsatt arbete med utveckling av regelstrukturen och till revideringen av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete. Under andra halvåret fortsatte diskussionerna med parterna om regelstrukturen samtidigt som diskussionerna om företagens administrativa kostnader återupptogs.

3.1.1 Utveckling av regelstrukturen

Det övergripande målet är en ökad efterlevnad av arbetsmiljöreglerna genom en förbättrad regelstruktur som ska göra det lättare för arbetsgivare, arbetstagare och andra berörda att hitta de regler som gäller för verksamheten.

Vid ett möte i februari 2008 diskuterades ett förslag som hade utarbetats av en arbetsgrupp bestående av representanter för arbetsgivarorganisationerna, arbetstagarorganisationerna och Arbetsmiljöverket. Förslaget utgjorde en första sortering av befintliga föreskrifter. En förbättrad regelstruktur ansågs dock inte vara en tillräcklig åtgärd för att berörda aktörer ska hitta de regler som gäller för dem. Regelstrukturen måste kopplas till ett hjälpmedel t.ex. flödesschema, checklista eller ett interaktivt hjälpmedel.

Vid ett möte med arbetsmarknadens parter i april fortsattes diskussionerna om regelstrukturen och om regelstrukturens roll i informationsarbetet. Inga invändningar mot den föreslagna regelstrukturen hade kommit upp vid parternas

interna konsultationer. Parterna kom överens om att fortsätta diskussionerna under hösten, eftersom resultatet av Arbetsmiljöverkets projekt "Mål och Vision 2009-2011" då skulle vara klart.

Vid ett möte om regelstruktur och regelförenkling i november 2008 redovisades ett reviderat förslag till regelstruktur. Beroende på huvudsaklig målgrupp delas föreskrifterna upp i två huvudgrupper. Den ena huvudgruppen omfattar de flesta av föreskrifterna och är uppdelad i åtta undergrupper med föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete som paraply. Övriga föreskrifter riktar sig huvudsakligen till tillverkare, importörer, distributörer och leverantörer och är inte baserade på föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete. De olika typerna av föreskrifter är dock kopplade varandra. Förslaget till regelstruktur bifogas.

Arbetsmiljöverket redogjorde vid novembermötet för sin kommande satsning på det strategiska målet "Det är lätt att hitta och förstå våra regler". En strategisk aktivitet för att uppnå målet är "Ta fram en regelstruktur och ett webbaserat, interaktivt verktyg som gör det lätt för olika målgrupper att hitta bland reglerna". Den strategiska aktiviteten kommer att drivas i form av ett projekt i nära samarbete med arbetsmarknadens parter. Arbetsmiljöverkets egna specialister på kommunikation och externa IT-konsulter kommer att delta. Vid mötet framförde representanter för parterna att syftet med projektet skulle vara att öka efterlevnaden av reglerna genom att göra regelverket mer tydligt.

Ett utkast till redovisning av regeringsuppdraget om regelförenkling hade före mötet skickats ut till parterna för synpunkter. Vid mötet framgick att parterna var nöjda med förslaget och att Arbetsmiljöverket i redovisningen särskilt skulle framhålla arbetet med regelstrukturen, som har initierats av arbetsmarknadens parter.

3.1.2 Föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete

Förslaget att upphäva kravet på årlig sammanställning i 9 § i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete diskuterades med arbetsmarknadens parter vid flera tillfällen i samband med redovisningen till regeringen 2007. Under 2008 sändes förslaget på remiss till bl.a. arbetsmarknadens parter och behandlades också vid samrådet med parterna den 11 september 2008.

3.1.3 Upphävande av föreskrifter

I samband med allt föreskriftsarbete, dvs. även upphävanden, genomförs samråd med arbetsmarknadens parter vid minst tre tillfällen. Tidigt i processen organiseras möten med arbetsmarknadens parter för att få in synpunkter.

Förslagen till upphävanden eller nya eller reviderade föreskrifter sänds på remiss till parterna och redovisas dessutom i det samråd som föregår beslutet.

3.2 Förslag från näringslivet som myndigheten avser att arbeta vidare med

Som framgår av redovisningen i oktober 2007 gäller förslagen från näringslivet framför allt regelstrukturen och föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete. Dessutom finns förslag om upphävande eller sammanslagning av enskilda föreskrifter. Arbetsmiljöverket avser att arbeta vidare med att utveckla regelstrukturen och med upphävande eller sammanslagning av föreskrifter. Föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete har ändrats under 2008.

De synpunkter som lämnats om föreskrifterna om arbetsanpassning och rehabilitering beaktas i den pågående revideringen av föreskrifterna.

Beträffande arbetsrättsområdet i övrigt hänvisas till redovisningen den 19 oktober 2007, där det finns uppgift om hur varje enskilt förslag från näringslivet har behandlats eller kommer att behandlas.

Arbetsmiljöverket har analyserat resultatet av mätningarna på produktområdet, som redovisas i Nuteks rapport R 2008:03. Mätningarna är de första på området. Arbetsmiljöverket har också gått igenom de förslag som lämnats av de intervjuade företagen i samband med mätningarna. Nedan listas förslagen och Arbetsmiljöverkets åtgärder med anledning av dessa.

Förslag	Åtgärd
Global harmonisering skulle underlätta för företagen.	Förslaget ligger utanför Arbetsmiljöverkets ansvarsområde.
Regelverken överlappar.	Genom de nya föreskrifterna om Maskiner (AFS 2008:3) undviks en del överlappningar.
Elektroniska blanketter och inrapportering	Särskilt projekt, se avsnitt 4.2.2!
Samordning mellan myndigheter	Se avsnitt 6!
Hjälp vid omfattande eller svårtolkat regelverk	Språkgranskning ingår i allt föreskriftsarbete. Ytterligare aktiviteter, se avsnitt 4.2.2. Webbplatsen utvecklas ständigt, t.ex. på maskinområdet
Språkkrav och översättningar	Frågan tas upp i kommande föreskriftsarbete
Tillsyn – Arbetsmiljöverkets kontroll av importerade stegar och ställningar måste bli bättre	Arbetsmiljöverket utarbetar under 2008 och 2009 program för marknadskontroll. Kontrollen äger rum 2010 och 2011.
Förlegat eller omotiverat regelverk	Frågan tas kontinuerligt upp i samband med omprövningar och revidering av föreskrifterna.

Frekvenser för upprättande av dokument eller för uppgiftslämnande	I rapporten finns inga förslag på arbetsmiljöområdet.
---	---

3.3 Redovisning av genomförda förslag som inkommit från näringslivet

Teknikföretagen framhöll i en skrivelse 2007, betydelsen av en effektiv marknadskontroll. Arbetsmiljöverket delar denna uppfattning. Skriftliga tillsynsprogram för marknadskontroll kommer under 2009 att tas fram för maskiner, personlig skyddsutrustning, enkla tryckkärl, tryckbärande anordningar, produkter för användning i explosionsfarlig miljö och för produkter inom det icke-harmoniserade området.

I övrigt hänvisas till redovisningen den 19 oktober 2007.

4. Redovisning av åtgärder

4.1 Nya åtgärder som tillkommit sedan handlingsplanen 2007

4.1.1 Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna

De åtgärder som har tillkommit sedan handlingsplanen 2007 innebär framför allt en förändring i företagets vardag, som endast obetydligt påverkar mätbara administrativa kostnader.

4.1.2 Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag

Effektivisering av kommunikationen med arbetsgivare

Arbetsmiljöverket har efter Mål- och Visionsarbetet beslutat om ett projekt som har till syfte att öka inspektörernas möjlighet att nå fler arbetsställen. Projektet kommer även att se över hur kommunikationen med arbetsgivare kan bli mer effektiv ur ett administrativt perspektiv. Detta i syfte att underlätta arbete för både inspektörer men kanske främst för företagen och andra intressenter i arbetslivet. Projektet kommer att vara slutfört under 2011.

Inrättande av en svarstjänst

Syfte: Inrättande av en svarstjänst med uppdrag att effektivt, snabbt och med hög servicegrad besvara frågor via telefon, e-post eller brev.

Beskrivning: För närvarande pågår inom Arbetsmiljöverket en försöksverksamhet med en svarstjänst. Svarstjänsten ska vara en verksgemensam

resurs, som tar hand om inkommande frågor från arbetsgivare, skyddsombud och allmänheten.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Den kompetens verket besitter ska komma företagen tillgodo på ett ändamålsenligt, enhetligt och effektivt sätt. Enligt svarstjänstens serviceåtagande ska svar normalt levereras senast nästkommande vardag.

Tidplan: Försöksverksamheten pågår t.o.m. den 31 maj 2009. Avsikten är att verksamheten ska permanentas.

4.2 Åtgärder som genomförs 2009 och därefter

4.2.1 Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna

Sammanslagning av kemiföreskrifter

Syfte: Förbättra regelstrukturen, minska antalet regler

Beskrivning: Föreskrifterna om hygieniska gränsvärden, laboratoriearbete med kemikalier, bly, oljor och motorbränslen slås samman med föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med upp till 40 miljoner kronor

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förenkling av företagens vardag genom att en stor del av de tillämpliga reglerna samlas i en författning.

Tidplan: De sammanslagna föreskrifterna beräknas träda i kraft under 2010.

Upphävande av föreskrifterna (AFS 1986:19) om förskola och fritidshem

Syfte: Minska antalet regler

Beskrivning: Den 30 september beslutades att föreskrifterna om förskola och fritidshem upphävs den 1 januari 2009, AFS 2008:14

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: En minskning av antalet regler innebär att det blir färre regler för företagen att hålla reda på och därmed en viss minskning av tidsåtgången.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ohälsa och olycksfall kan förhindras genom tillämpning av befintliga arbetsmiljöföreskrifter.

Tidplan: Föreskrifterna upphävs den 1 januari 2009.

Upphävande av ytterligare föreskrifter

Syfte: Minska antalet regler

Beskrivning: Föreskrifterna om arbete i kyllda livsmedelslokaler, arbete i utgångskassa och om asbestfria friktionsbelägg upphävs, liksom de allmänna råden om flytgödsel.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: En minskning av antalet regler innebär att det blir färre regler för företagen att hålla reda på och därmed en viss minskning av tidsåtgången.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Riskerna med arbete i kyllda livsmedelslokaler och i utgångskassa samt med flytgödsel kan hanteras enligt andra författningar. Kungörelsen om asbestfria friktionsbelägg behövs inte längre. (Förordningsändring behövs, se avsnitt 7.)

Tidplan: Föreskrifterna upphävs under 2009 och 2010.

4.2.2 Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag

Översyn av regelstrukturen

Syfte: Det ska vara lätt att hitta och förstå Arbetsmiljöverkets regler (Strategiskt mål för Arbetsmiljöverket 2009-2011)

Beskrivning: Ta fram en regelstruktur och ett webbaserat, interaktivt verktyg som gör det lätt för olika målgrupper att hitta bland reglerna. Arbetet bedrivs i samarbete med arbetsmarknadens parter. (Strategisk aktivitet vid Arbetsmiljöverket 2009-2010)

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Avsikten är att det ska bli enklare att hitta de regler som gäller för verksamheten och att följa reglerna. Detta förenklar företagets vardag och minskar på sikt de administrativa kostnaderna för företagen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förbättrad efterlevnad av reglerna.

Tidplan: Arbetet har redan börjat och beräknas slutföras i december 2010.

Tydliga regler

Syfte: Det ska vara lätt att hitta och förstå Arbetsmiljöverkets regler. (Strategiskt mål för Arbetsmiljöverket 2009-2011)

Beskrivning: Ta fram kriterier för vad som gör regler tydliga och lätta att förstå. Aktiviteten gäller både språkliga aspekter och tolkningsbarhet. (Strategisk aktivitet vid Arbetsmiljöverket 2009-2010)

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Avsikten är att det ska bli enklare att förstå och följa reglerna, vilket förenklar företagets vardag och på sikt minskar de administrativa kostnaderna för företagen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förbättrad efterlevnad av reglerna.

Tidplan: Arbetet genomförs under 2010.

Förbättrad information om reglerna

Syfte: Det ska vara lätt att hitta och förstå Arbetsmiljöverkets regler. (Strategiskt mål för Arbetsmiljöverket 2009-2011)

Beskrivning: Utredda hur vi bättre kan paketera information för att nå våra intressentgrupper (och hur detta ska finansieras) (Strategisk aktivitet vid Arbetsmiljöverket 2009-2010)

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Avsikten är att det ska bli enklare att hitta de regler som gäller för verksamheten och råd om hur lämpliga åtgärder.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förbättrad efterlevnad av reglerna.

Tidplan: Information riktad till intressentgrupper tillhörande olika branscher utarbetas successivt så att alla intressentgrupper har blivit tillgodosedda 2011.

Rapportering på Arbetsmiljöverkets webbplats

Syfte: Förenkla företagens rapportering

Beskrivning: Fortsatt utveckling av elektronisk rapportering via Arbetsmiljöverkets webbplats. Ett område väljs ut som pilotområde.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskad tidsåtgång för rapporteringen

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Effektivisering av Arbetsmiljöverkets interna hantering av rapporter, anmälningar och ansökningar

Tidplan: Ett utvecklingsprojekt startar under hösten 2008. Projektet genomförs under 2009.

4.3 Åtgärder som genomförts fram till och med 2008

4.3.1 Åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna

Revidering av föreskrifterna (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete

Syfte: Förenkla kraven på dokumentation.

Beskrivning: Upphäva kravet på skriftlig sammanställning av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud som inträffat i arbetet, 9 § föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete. Ändringen träder ikraft den 1 november 2008, AFS 2008:15

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med 126 miljoner kronor/år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Syftet med sammanställningen enligt 9 § var att underlätta bedömningen av risker i arbetet, så att nya skador och tillbud kunde förhindras. Enligt den konsekvensutredning som utarbetats i samband med föreskriftsarbetet bedöms detta kunna uppnås genom att sjukfrånvaron redovisas enligt årsredovisningslagen och genom att arbetsskada anmäls enligt lagen om arbetsskadeförsäkring.

Den skriftliga sammanställningen i 9 § innebar krav som gick utöver EU:s krav, eftersom möjligheten till undantag för småföretag inte utnyttjats. Genom den föreslagna ändringen anpassas reglerna till EU:s miniminivå.

Den möjlighet till överblick över personalens hälsa och de eventuella olyckor och tillbud som sker, vilket regeln enligt 9 § syftade till, kommer även fortsättningsvis att finnas kvar vid småföretagen.

Upphävande av föreskrifterna (AFS 1986:29) om sprutmålning

Syfte: Minska de administrativa kostnaderna för företagen

Beskrivning: Föreskrifterna upphävdes den 1 januari 2008, AFS 2007:3.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med 1 miljon kronor/år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Risker vid sprutmålning kan hanteras enligt andra föreskrifter och enligt standarder.

Upphävande av föreskrifterna (AFS 1992:7) om oorganisk ytbehandling

Syfte: Minska de administrativa kostnaderna för företagen

Beskrivning: Föreskrifterna upphävdes den 1 januari 2008, AFS 2007:4.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med 19 000 kronor/år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Risker vid oorganisk ytbehandling kan hanteras enligt andra föreskrifter.

Upphävande av föreskrifterna (AFS 1988:6) om trämjöl

Syfte: Minska de administrativa kostnaderna för företagen

Beskrivning: Föreskrifterna upphävdes den 2 april 2008, AFS 2007:9.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med 6 miljoner kronor/år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Hälsoproblem orsakade av trämjöl kan förhindras genom tillämpning av andra befintliga arbetsmiljöföreskrifter.

Upphävande av föreskrifterna (AFS 1982:20) om restauranger och andra storhushåll

Syfte: Minska de administrativa kostnaderna för företagen

Beskrivning: Föreskrifterna upphävdes den 1 juli 2008, AFS 2008:2

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med 314 500 kronor/år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Hälsoproblem i restauranger och andra storhushåll kan förhindras genom tillämpning av andra befintliga arbetsmiljöföreskrifter.

Upphävande av föreskrifterna (AFS 1986:11) om växlingsarbete

Syfte: Minska de administrativa kostnaderna för företagen

Beskrivning: Föreskrifterna upphävdes den 1 september 2008, AFS 2008:12

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskning av företagens administrativa kostnader med 28 816 kronor/år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ohälsa och olycksfall vid växlingsarbete kan förhindras genom tillämpning av andra befintliga arbetsmiljöföreskrifter.

4.3.2 Övriga åtgärder som innebär en förändring i företagets vardag

Upphävande av föreskrifter

Syfte: Minska antalet regler

Beskrivning: De allmänna råden om HIV-testning i arbetslivet, AFS 1988:1 och de allmänna råden om organiskt damm i lantbruk, AFS 1994:11) upphävdes under 2008.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: En minskning av antalet regler innebär att det blir färre regler för företagen att hålla reda på och därmed en viss minskning av tidsåtgången.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ohälsa och olycksfall kan förhindras genom tillämpning av befintliga arbetsmiljöföreskrifter.

Omarbetning av föreskrifterna om Gravida och ammande arbetstagare, AFS 2007:5

Syfte: Förtydliga reglerna

Beskrivning: De tidigare gällande föreskrifterna (AFS 1994:32) om gravida och ammande arbetstagare har omarbetats och ersatts med AFS 2007:5, som trädde ikraft den 1 april 2008. Genom revideringen har de allmänna råden blivit fylligare. Hänsyn har tagits till EU-kommissionens vägledningsdokument.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Genom att föreskrifterna blivit tydligare kan tidsåtgången vid företagen minska något.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Tydliga föreskrifter om gravida och ammande arbetstagare bör underlätta gränsdragningen mellan havandeskapspenning och sjukpenning för de kvinnor som bedömts inte kunna fortsätta sitt nuvarande arbete.

5 Åtgärder på EU-området

5.1 Undantag för små och medelstora företag i EG-regelverk

Arbetsmiljöverket hänvisar till redovisningen den 19 oktober 2007, dnr GD 2006/56244.

5.2 Förenkling av EU-regler

Arbetsmiljöverket hänvisar till redovisningen den 19 oktober 2007, dnr GD 2006/56244.

EU har beslutat om ett mål att minska företagens administrativa regelkostnader med 25 procent till 2012. EU-kommissionen arbetar på bred front med olika åtgärder som regelmätningar, konsekvensutredningar, ett regelråd och konkreta regelförenklingsförslag.

De första mätningar av EU-reglernas administrativa kostnader görs i alla medlemsländerna för de regler som förmodas orsaka högst administrativa kostnader. På arbetsmiljöområdet görs mätningar av två direktiv:

- Rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet och
- Rådets direktiv 92/57/EEG av den 24 juni 1992 om minimikrav för säkerhet och hälsa på tillfälliga eller rörliga byggarbetsplatser.

Arbetsmiljöverket har bistått Näringsdepartementet med underlag för mätningarna.

6. Samarbete och samverkan med andra myndigheter kring uppgiftslämnande

Redan innan mätningarna av administrativa kostnader har förändringar gjorts som underlättar för företagen när det gäller arbetsskadeanmälningar. Anmälan av arbetsskada, både arbetssjukdomar och arbetsolyckor, görs av arbetsgivaren till Försäkringskassan. Från och med år 2002 skannas och registreras anmälningarna maskinellt och används direkt av Arbetsmiljöverket för att sammanställa arbetsskadestatistik i Arbetsmiljöverkets informationssystem om arbetsskador (ISA).

Även på andra områden har Arbetsmiljöverket ett utvecklat samarbete med myndigheter med angränsande ansvarsområden, som preciseras i samverkansavtal. Syftet med samarbetet är att förenkla för företagen och effektivisera myndigheternas arbete.

Som exempel kan nämnas att Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan har ett samverkansavtal på rehabiliteringsområdet. Samverkan gäller informationsutbyte, gemensamma besök hos arbetsgivare, gemensamma informationsinsatser och kompetensutveckling.

Arbetsmiljöverket samverkar med Länsstyrelsen och Räddningsverket när det gäller förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor, med Sjöfartsinspektionen när det gäller bl.a. informationsutbyte, gemensamma tillsynsinsatser och sakkunskap i enskilda ärenden och med Järnvägsstyrelsen beträffande bl.a. arbetsfördelning, informationsutbyte, sakkunskap och utbildning. Samverkansavtal har nyligen upprättats med Socialstyrelsen. Detta avtal gäller samverkan både på central och regional nivå beträffande t.ex. informationsutbyte, personalutbildning, tillsynsmetoder och gemensamma inspektioner. På central nivå finns en permanent samverkansgrupp för samverkan, utveckling och utvärdering. Ett avtal med Skolverket är under utarbetande.

Arbetsmiljöverket samverkar dessutom med ett stort antal myndigheter med syfte att se till att gränsdragningen mellan myndigheternas ansvarsområden blir så rationell som möjligt. Det gäller t.ex. Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

En genomgång av informationskraven på arbetsrättsområdet med hjälp av Nutek:s databas Malin visar att de flesta kraven gäller dokumentation. Uppgiftslämnande medför administrativa kostnader för företagen om sammanlagt knappt 10 miljoner kronor. Totalt uppgår de administrativa kostnaderna på området till ungefär 3 miljarder kronor. Kraven på uppgiftslämnande utgör således ungefär 0,3 procent av de totala administrativa kostnaderna på arbetsrättsområdet. De flesta av kraven på uppgiftslämnande är unika för arbetsmiljöområdet, varför samarbete med andra myndigheter sällan är aktuellt. Exempel på krav på uppgiftslämnande i Arbetsmiljöverkets föreskrifter är att:

- skicka mätrapporter över exponering för vissa kemiska ämnen i arbetsmiljön,
- anmäla vissa riskfyllda arbeten,
- ansöka om tillstånd och att
- skicka sammanställning över specifika medicinska kontroller.

Arbetsmiljöverkets analys ger därmed vid handen att verkets huvudsakliga insatser för att minska företagens administrativa kostnader bör inriktas på områden som är mer kostnadseffektiva.

7. Förslag på lag- eller förordningsändringar

Arbetsmiljöverket har på senare tid framfört flera förslag till förändringar i lagar och förordningar, som skulle kunna minska de administrativa kostnaderna eller leda till en märkbar förändring i företagens vardag.

Den 3 mars 2008, dnr CTK 2007/28201, gjorde Arbetsmiljöverket en framställning till Arbetsmarknadsdepartementet om upphävande av vissa bestämmelser i 5 § förordningen (1986:683) om förbud mot asbesthaltiga friktionsbelägg i fordon m.m. Förordningen omfattar endast fordon tillverkade före 1989. Asbestfria belägg finns till i stort sett alla sådana fordon. När ett asbesthaltigt friktionsbelägg demonteras, måste det enligt Kemikalieinspektionens föreskrifter KIFS 1998:8 ersättas med ett asbestfritt belägg. Ett upphävande av bestämmelserna skulle medföra förenklingar för företagen genom att Arbetsmiljöverket då skulle kunna upphäva föreskrifterna (AFS 1989:9) om asbestfria friktionsbelägg till fordon i sin helhet. Antalet regler skulle då minska.

Med anledning av regeringens uppdrag till Vägverket att se över kontrollen av kör- och vilotidsreglerna föreslog Arbetsmiljöverket den 3 september 2007, dnr J 2007/30057, att ansvaret för tillsynen enligt vägarbetsstidslagen skulle flyttas över till Vägverket. Detta skulle innebära att färre myndigheter kommer att vara involverade i tillsynen av mobila arbetstagare, vilket skulle leda till en förenkling för företagen. Förslaget om att tillsynen enligt lagen (2005:395) om visst vägtransportarbete ska föras över till Vägverket framfördes redan den 22 januari 2007, dnr J 2006/57406, i samband med remissen N2006/4915/TP om genomförande av nya kör- och vilotidsregler samt kontrolldirektivet.

I Arbetsmiljöverkets yttrande den 25 juni 2008, dnr RE3 2008/21125, med anledning av transportstyrelseutredningens huvudbetänkande stödjer verket utredningens förslag om att ansvaret för normgivning och tillsyn på vissa områden förs över till Transportstyrelsen. Det gäller arbetet med vägarbetsstidslagen och lagstiftningen om arbetstid för flygpersonal inom civilflyget. I detta sammanhang framförde Arbetsmiljöverket även att ansvaret för pramtillsynen bör föras över till Transportstyrelsen. Dessa förslag skulle innebära att färre myndigheter blir involverade i tillsynen, vilket gör myndighetsstrukturen tydligare och enklare att förstå.

I svar på remissen ”Byggprocessutredningens betänkande Bygg – helt enkelt” den 14 oktober 2008, dnr RE1 2008/28336, framhåller Arbetsmiljöverket att byggherrars och projektörers möjlighet att uppfylla sitt ansvar skulle underlättas genom en samordning/anpassning mellan Plan- och Bygglagen och arbetsmiljölagen. För en ovan byggherre kan det vara förvirrande att olika myndigheter kräver olika handlingar vid byggstart.

I detta ärende har generaldirektören Sjöberg beslutat. Avdelningsdirektören Melin har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillsynscheferna Crona, Nilsson och Olsson, chefsjuristen Middelman och administrative chefen Persson deltagit.

Mikael Sjöberg

Birgitta Melin

Kopia till Näringsdepartementet

Bilaga: Förslag till regelstruktur